

Selvitys Kivalo- ja Musiikkiopiston siirtämisestä Kulttuurikeskuksesta

Päivi Remes, toukokuu 2021

Tiivistelmä

Musiikkiopiston ja Kivalo-opiston opetus ei tällä hetkellä mahdu kouluille, joten muuton aikataulutusta ei vielä ole voitu tehdä. Siirtoa ei siis voi tehdä suoraan muuttamalla olemassa oleviin koulujen tiloihin. Siirtyminen pois Kulttuurikeskuksen tiloista vaatii investointirahaa.

Edellytyksenä Opistojen siirtymiselle pois Kulttuurikeskuksesta on, että kaupunki kunnostaa Kivalo-opistolle kolme luokkatilaa taito- ja taideaineiden käyttöön (keramiikka/maalaus/käsityöt), osoittaa opistoille hallintotilat sekä mahdollisuuden päiväluokkien käyttöön päiväopetusta varten.

Kivalo-opistolla kädentaitojen opetus on suurimpia aineryhmiä ja nyky-yhteiskunnassa kädentaitojen ylläpitäminen on tärkeää. Kouluille ei mahdu opiston kädentaitojen opetuksen vaatima tavaramäärä eikä opetusaikaa koulujen tiloista ole mahdollisuus saada riittävästi, jotta kaikki päivä- ja iltakurssit voidaan toteuttaa. Myöskään koulujen varustus ei riitä opiston tarpeisiin. Nämä kaikki kädentaitojen opetusluokat tarvitsevat toimivan opetustilan lisäksi suuren määrän varastotilaa uunihuoneineen ja lisäksi tiloilla on erityisvaatimuksia LVI:n suhteen (ilmanvaihto, poistoilmaimurit ja sakankeräyskaivot). On huomioitava turvallisuuden näkökulmasta myös myrkyllisten kemikaalien säilytys.

Musiikkiopistolla on erityisvaatimuksia ilmankosteuden (soittimien säilyminen) ja äänieristyksen suhteen. Äänieristys on huomioitava seikka myös Kivalo-opiston opetuksessa. Nykyisissä tiloissa Kivalo-opiston puolella kaikki musiikin opetus luokissa kuuluu hallinnon tiloihin sekä viereisiin luokkiin ja heikentää työrauhaa, vaikeuttaa oppilaan keskittymistä omaan työhönsä sekä vaikeuttaa opettajan työtä. Musiikkiopistolla osa soittimista on suuria ja niillä pitää olla pysyvä paikka tulevassa opetustilassa. Nykyisiin luokkatiloihin ei mahdu soittimia eikä niiden ehjänä säilymistä luokkatilassa voida taata. Lisäksi opistoille tulisi löytää hallinnon tilat, joiden yhteyteen tarvitaan kohtuullisen paljon varasto- sekä arkistointitilaa molemmille opistoille.

Musiikkiopiston aineista harmonikka, lyömäsoittimet, kitara ja pop-linjan opetus voivat toimia kouluilla, koska oppitunneilla ei tarvita säestäjää. Pop-linjan opetukseen tarvitaan yhdeltä koululta 3-4 luokkaa, joista kaksi olisi yksin musiikkiopiston käytössä. Lyömäsoittimet tarvitsevat suuren oman luokan. Lukollista omaa säilytystilaa pitää järjestää luokasta riittävästi jokaisen opiston opettajan tarpeisiin. Musiikkiopiston muu jäljelle jäävä opetus olisi hyvä saada yhden katon alle, jotta Musiikkiopiston opetuksen toiminnallisuus ja opettajien yhteistyö voidaan toteuttaa.

Kivalo-opiston teoriaopetus voi sijoittua Lyseon Lukiolle. Opetukseen tarvitaan keskimäärin 9 luokkaa joka ilta. Opetusta ei pääsääntöisesti voi siirtää koulun tapahtumien vuoksi, joten luokkien pitää olla käytössä koko kauden ajan ja myös viikonloppuisin. Tämän lisäksi opetusta sijoittuu iltaisin myös peruskouluille.

Opetuksen siirtyminen pois Kulttuurikeskuksesta on taloudellisesti järkevää vasta, kun kaikki opetus voi siirtyä yhtä aikaa.

Tulee myös ottaa huomioon, että yhteensä opistojen opettajat ja muu henkilökunta käsittävät lähelle 200 henkilöä, joiden työoloihin, mukavuuteen ja turvallisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Lähtökohtana tulee olla toimivuudeltaan hyvät ja ilmanlaadultaan turvalliset tilat. Opistojen opetuksessa tulee kiinnittää huomiota laatuun. Opistoilla on maksavat asiakkaat ja hyvä toimintatilat ja edellytykset ovat myös imagokysymys.

Merihovin kiinteistössä on vuokrattavana edullisesti tilaa, johon edellä mainitut toiminnot mahtuisivat. Tilat vaativat kuitenkin jonkin verran remontointia, mm. äänieristykset. Ja näihin tiloihin ei kaikki opistojen opetus mahdu eikä kädentaitojen tiloja ole. Vuokranantaja ei ole valmis remontoimaan omalla kustannuksellaan. Ulkopuolisessa tilassa on myös riskinsä, koska omistaja voi sanoa vuokrasopimuksen irti. Toivolan päiväkodin mahdollinen loppuminen Koivuharjulla vapauttaa myös mahdollista käyttökelpoista tilaa. Tila on vakaammalla vuokrasopimuksella vuokrattavissa, vaikka ei ole kaupungin omistamaa. Mutta se ei ole keskustassa ja asiakkaiden suunnasta keskustasijainti on toivottavaa.

Taustat Kivalo-opisto

Kivalo-opisto on Suomen noin 180 kansalaisopistosta noin 13:sta suurin ja Kivalo-opistolla toteutuukin pelkästään Kemin alueella tällä hetkellä n. 10 300 oppituntia lukuvuodessa. Kaupungin väkimäärän supistuminen ei välttämättä vaikuta suoraan Kivalo-opiston tuntimäärään/palvelujen kysyntään, vaan jopa päinvastoin, kun eläkeläisten määrä lisääntyy ja vapaa-ajan palveluihin käytettävissä oleva aika lisääntyy. Kurssit ovat myös kohtuullisen edullisia, joten niille osallistuminen mahdollistuu myös mm. niille lapsiperheille, joiden tulotaso ei mahdollista esim. yksityisiä tanssikouluja.

Kemin alueella opetusta on Kulttuurikeskuksessa, peruskouluilla, lukiossa ja ulkopuolisilta vuokratuissa tiloissa (liikunta).

- Kemissä kurssien määrä on noin 200-300.
- Toimintaa on joka arkipäivä viitenä päivänä viikossa, myös viikonloppuisin.
- Kemissä on luokkia eri toimipisteissä iltaisin käytössä keskimäärin 27 riippuen toteutuneiden kurssien määrästä. Tästä on poisluettu liikunta.
- Kulttuurikeskuksessa joka päivä käytössä on 8-10 luokkaa
- Opetuksesta n. 30 % on päiväopetusta sijoittuen ajanjaksolle klo 8.00 – 16.00
- Opetustiloja tarvitaan siis klo 9 ja klo 21 joka arkipäivä viitenä päivänä viikossa ja osin viikonloppuisin.
- Suurin osa opetuksesta sijoittuu klo 14- 21 väliseen aikaan. Jonkin verran myös alkaen klo 13.
- Kulttuurikeskuksen luokkatarve:
 - 2-3 luokkaa jatkuvasti aamupäivästä iltaan asti (mm. englannin kieli ja maahanmuuttajien kielikoulutus)
 - 7 luokkaa noin klo 13-14 eteenpäin iltaan asti. Edellä mainitut aamupäivällä käytössä olevat luokat ovat myös iltakäytössä.

Nykyisten tuntien aikataulut ei voi muuttua vaan sen on toimittava jatkossakin pääosin nykyisillä aikataulujärjestelyillä eli tietyllä opettajalla tunnint ovat tiettyyn aikaan vuodesta toiseen. Opettajien aikataulujen muuttaminen ei onnistu, koska opettajat toimivat usean kunnan alueella ja opetus on aikataulutettu monen kunnan välillä, jotta opettaja ehtii tehdä siirtymät ja opetus on kiinni myös muiden kuntien tilojenkäyttömahdollisuuksista. Mikäli aikataulutus Kemissä joudutaan muuttamaan, se muuttuu 4 kunnan alueella.

Taustat Musiikkiopisto

Musiikkiopiston toiminnassa (Simo, Keminmaa, Tervola, Kemi, Tornio) kemiläiset, simolaiset, tervolalaiset ja keminmaalaiset saavat lähes kaiken opetuksen Kemin Kulttuurikeskuksessa lukuun ottamatta Keskuskoululla tapahtuvaa pop-laulun opetusta.

Torniossa opetus tapahtuu Hannulan koululla. Kulttuurikeskuksessa tiloja on käytössä 27 luokkaa ja Sointusali (esiintymis/harjoitussali). Kaikki luokat eivät ole jokapäiväisessä käytössä. Suurin kuormitus on maanantaina ja tiistaina. Opettajat myös harjoittelevat päivääikaan omissa luokissaan. Viikonloppuisin voi joskus olla opetusta.

Muskariluokassa opetustarve on muutamana päivänä viikossa myös päivääikaan.

Nykyisissä luokissa on tehty remontti, jossa akustiikka, äänieristys ja ilmanvaihto on laitettu kuntoon.

Musiikkiopisto tarvitsee muutaman pysyvän luokan, joissa voi säilyttää suuria soittimia.

Opettajat tekevät yhteistyötä, joten luokkatilojen olisi hyvä keskittyä mahdollisuuksien mukaan samaan rakennukseen. Musiikin teoriaopetuksen ja yhteissoiton sekä yksilötuntien viikottaisen opetuksen yhdistäminen siirtyen kouluilta toisille opetuspäivän aikana ei toimi hyvin lapsilla ja nuorilla. Ryhmä- ja yksilötunnit on ylläpitäjälle kustannustehokkaampaa järjestää yhdessä rakennuksessa, kun välimatkat ja siirtyminen eivät vie työaika. Hallintotilojen sijoittaminen opetustilojen yhteyteen on myös tärkeää, koska opettajat käyttävät/tarvitsevat toimiston palveluja opetuspäivän yhteydessä.

Musiikkiopiston Sointusalia (138,6 m²) korvaavaa tilaa ei ole helppo löytää. Oppilaiden säästysharjoitukset ja oppilaskonsertit Sointu-salissa ovat keskeinen osa musiikkiopiston opetuspäivää/-iltaa. Kulttuurikeskuksen Iso auditorio on kuitenkin ollut nykyisissä olosuhteissa riittävän tilava esiintymisharjoitusten järjestämiseen.

Musiikkiopiston toimintaan vaikuttaa lasten ja nuorten ikäluokkien pienentyminen. Opetuksen kustannustehokkuus kärsii, kun opetusta annetaan suurissa tiloissa nykyistä vähemmän. Meri-Lapin musiikkiopiston Kemien opetuspisteen asiakasvolyymi on silti suuri, koska oppilailla opetussuunnitelman mukaisesti opetusta on useampana päivänä viikon aikana. Meri-Lapin musiikkiopiston oppilailla on edelleen keskimäärin 620 käyntiä viikossa Kemissä.

Muuton mahdollistamiseksi on ratkaistava seuraavat:

- Kivalo-opiston taitoaineiden (keramiikka, käsityö, kuvataide ja muut kädentaidot) luokkatilojen sijoittuminen. Investointipäätökset.
- Opistojen hallintotilojen sijoittuminen (tilaa ei toistaiseksi ole kaupungilta löytynyt)
- Sointusalin flyygelin sijoittumispaikka, lisäksi luokat, joihin muut suuret soittimet mahtuvat pysyvästi (ilmankosteus huomioitava)
- Päiväopetusluokkien sijoittuminen sekä opettajien harjoittelumahdollisuus päivisin
- Tulee selvittää toimiva käytäntö iltakäytön sisäänpääsulle ja viikonloppukäytölle
→iltavalvoja olisi toimiva ratkaisu
→sähkö/koodilukkoja käytettäessä tulee miettiä myöhään tulevan oppilaan sisäänpääsyn mahdollisuus. Onko oppilaalla koodi vai joutuuko opettaja edelleen juoksemaan toisesta päästä taloa kesken tunnin aukaisemaan ovea
- Luokkatilojen varauskäytännön kehittäminen.
→varauskäytäntöä pitää kehittää, jotta tyhjätilat olisivat aina varattavissa
→ yhteisen varausjärjestelmän käyttö
- Peruskoulun opettaja suhtautuu usein negatiivisesti muihin luokan käyttäjiin
→ Aiheuttaa opettajien työhyvinvoinnin heikkenemistä

- asennemuokkaus (tilat ovat kaupungin, eivät kenenkään henkilökohtaisesti) ja yhteisten pelisääntöjen sopiminen ja niistä kiinni pitäminen
- Opettajien omaan käyttöönsä hankkimien tarvikkeiden säilytys niin, etteivät toiset käytä niitä (varastotilat/kaapit)
- Pysäköintitila
 - Oppilasmäärät suuria
 - Pikkuoppilaiden jättäminen tunnille turvallista
- Esteettömyys huomioitava niin opetuksen tiloissa kuin hallinnon tiloissa!
- Varastotila molemmilla opistoilla (soittimet, nuotit, tarvikkeet) on suuri
 - varastohuoneita ei ole yhdelläkään koululla riittävää määrää
 - opistojen joustavan toiminnan kannalta varastojen pitää sijoittua riittävän lähelle opetusta/hallintoa

Musiikkiopiston varustusta (ei sisällä kaikkia):

- Rumpuja luokallinen
- Muskariluokan tarvikkeet (eivät kulje mukana)
- Nuottihuone
- Lyömäsoitinhuone
- Kosketinsoittimille huone
- Kontrabassoluokka: 3 kontrabassoja ja suurikokoinen harppu.
- Soitinvarastohuone
- Noin 27 luokassa suuria kaappeja
- Liikuteltavia soittimia
- Opetuskäytössä luokissa on 5 flyygeliä ja 13 pianoa ja 6 sähköpianoa.

Kivalo-opiston taitoaineiden varustusta

Keramiikka:

- Useita suuria kaappeja
- Säilytyshyllyjä töille ja tarvikkeille
- Suuria pöytiä
- useampi vesiallas (huom. poistokaivot)
- poistoilmamuri

Polttohuone keramiikkaluokan yhteydessä, jossa on:

- 2 kpl Kerako-uuni 170 l, käytössä koko ajan. Vaativat voimavirran.
- Posliiniuuni, 80 l.
- 1 kpl Varnian uuni 120 l.
- 2 kpl sulatusuuneja pieniä pöytämallisia, norm. sähköliitännällä.
Uunit kuumentavat huonetta voimakkaasti ja siksi niille on hyvä olla erillinen tila.
Keramiikkaluokkaan tarvitaan vesipiste ja suodattava kaivo sekä vetoimuri. Lukittava raaka-ainevarasto.

Kuvaamataitoluokka:

- suuria maalaustelineitä 10 kpl
- prässä
- paperi/karttalaatikostoja
- Useita suuria kaappeja

- tilaa töiden kuivaamiseen.

Käsityöluokka:

- saumureita ja ompelukoneita
- silityslautoja
- suuret kankaan leikkaamiseen soveltuvat pöydät
- sovitustila sermeineen
Useita suuria kaappeja